

Om generationsskifte

Når brikkerne skal falde på plads

En oversigt over de juridiske og skattemæssige aspekter ved et generationsskifte

Et generationsskifte kan betragtes som et puslespil. Et puslespil, hvor alle brikkerne skal passe sammen, så du får den løsning, der dækker lige netop dine ønsker og behov.

Et generationsskifte består af en "blød" og en "hård" del. Den "bløde" del omfatter bl.a. de personlige overvejelser, du skal gøre dig omkring familiens og virksomhedens fremtid. Den "hårde" del af et generationsskifte består primært af jura, skat og finansiering.

I denne oversigt fokuserer vi på de juridiske og skattemæssige aspekter ved et generationsskifte.

De tekniske muligheder i forbindelse med et generationsskifte af ejerdrevne virksomheder kan skitseres i nogle modeller. Ved et generationsskifte spiller skatten samt bo- og gaveafgiften en stor rolle, idet skattebetalinger til staten er med til at formindske din eller virksomhedens formue. Derfor fokuseres der i disse modeller også på at formindske og/eller udskyde skatten – selvfølgelig inden for lovens rammer.

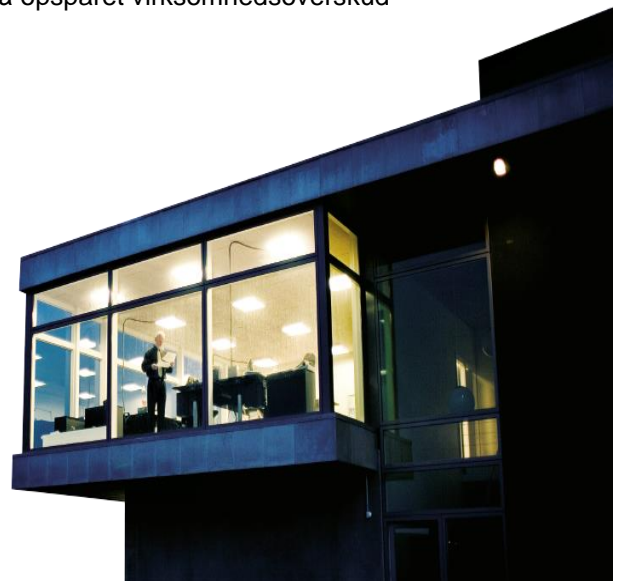
Hvilke skatter og afgifter udløses/kan udløses ved generationsskifte?

Når den ejerdrevne virksomhed sælges, vil der typisk optræde tre former for skat:

- Skat på avancer (fx på ejendomme, driftsmidler og goodwill),
- Skat af genvundne afskrivninger på bygninger samt Skat på opsøret virksomhedsoverskud

Er virksomheden organiseret som selskab, vil der typisk udløses skat på de aktier eller anparter, der overdrages.

Hvis der ved overdragelse inden for familien gives gaver, kan der endvidere blive udløst gaveafgift.

Særlige regler ved overdragelse inden for familien

I en række tilfælde gennemføres generationsskifte ved overdragelse af virksomheden inden for familien. Ved "familieoverdragelser" er der særlige skatteregler, som også kaldes for reglerne om succession.

Succession betyder, at du som sælger af en virksomhed ikke beskattes af salget. Køber indtræder derimod i din nuværende skattemæssige stilling. Det gælder både anskaffelsestidspunkt og anskaffelsessum for de aktiver, der er i virksomheden.

Successionsreglen kan også anvendes på aktier, når virksomheden er organiseret som selskab.

Da køber hermed overtager din skattebyrde, udløses der først skat, den dag køber vil sælge de overtagne aktiver.

Betaler køberen et beløb for virksomheden eller aktierne, som svarer til dens værdi, eventuelt med fradrag af en "rabat" i form af en skatteforpligtelse som personen skubber foran sig (teknisk kaldet en passivpost), udløses der hverken skatter eller afgifter i forbindelse med overdragelsen.

Hvis der i forbindelse med overdragelsen gives en gave, som overstiger den afgiftsfrie bundgrænse, skal der betales gaveafgift. Bemærk dog, at f.eks. overdragelse til søskende ikke omfattes af gaveafgiften, men at der her betales almindelig skat af gaver.

Successionsreglerne kan ikke anvendes, når der overdrages ejendomme, hvor mindre end 50% anvendes i egen virksomhed, eller ejendommen anvendes til udlejning.

Drives virksomheden i selskabsform, stilles der krav om, at der overdrages mindst 1% af selskabskapitalen.

Succession er dog ikke muligt ved overdragelse af aktier i et selskab, hvis virksomhed i overvejende grad består af passiv kapitalanbringelse, dvs. investerer i fast ejendom, obligationer, aktier eller lignende (med mindre aktivt indgår i virksomhedens drift). Ved overvejende grad forstås, at mere end 50% af indtægterne eller aktiverne, målt som gennemsnit over tre år eller pr. aftaledatoen, kommer fra eller udgør førnævnte aktiviteter.

Særlige regler ved overdragelse til medarbejdere i virksomheden

Reglerne om succession kan også anvendes, når overdragelsen af virksomheden – såvel en ejerdrevet virksomhed som et selskab – sker til en eller flere medarbejdere.

Ud over de betingelser og konsekvenser, der gælder for familieoverdragelse, stilles der krav om, at medarbejderen har været fuldtidsbeskæftiget i mindst tre år i løbet af de sidste fem år. Der er mulighed for successiv overdragelse af en personlig ejet virksomhed til medarbejderen inden for en periode på fem år.

Modeller for generationsskifte

I det følgende vil vi gennemgå hovedtrækkene i de mest anvendte modeller. Hvis du ønsker mere detaljeret information, kan du få det hos din revisor og advokat, som er de egentlige eksperter inden for skat og jura.

Betragt modellerne som "enkeltbrikker" i dit eget puslespil – på den måde kan du kombinere "brikkerne" og opnå det generationsskifte, der passer til dine ønsker og behov.

Personligt ejede virksomheder

Modellerne nedenfor kan som hovedregel benyttes til personligt ejede virksomheder.

Løbende overdragelse af en personligt ejet virksomhed

Sælger du din personligt ejede virksomhed til dit barn eller en medarbejder, vil du som udgangspunkt skulle betale skat af din fortjeneste. For at lette skattebetalingen kan I aftale, at virksomheden overdrages løbende (successivt). Så overtager køberen kun en mindre ejerandel, som udløser en tilsvarende mindre skat. Ved et salg inden for familien kan såvel successions- som gaveregler anvendes, mens et salg til en medarbejder muliggør anvendelse af successionsreglerne.

Successionsreglerne medfører, at køberen indtræder i din skattemæssige stilling. Det gælder både anskaffelsestidspunkt og anskaffelsessum for hvert enkelt aktiv.

Succession giver dig dermed den fordel, at du ikke skal beskattes af den løbende overdragelse.

Gavereglerne medfører, at du løbende giver dit barn ejerandelene som gave, hvorved han/hun kun skal betale afgift af gaven. Gaver til medarbejdere vil derimod blive belagt med almindelig indkomstskat.

I praksis opretter I et interessentskab (I/S), hvor I begge deltager i driften, og dermed opnår I en løbende indtjening, som køberen kan bruge til at finansiere yderligere køb af ejerandele af virksomheden. Da I begge deltager i virksomhedens drift, er det vigtigt, at samarbejdet mellem jer fungerer godt. Vi vil anbefale, at I opretter en I/S-kontrakt, hvori I bl.a. har aftalt, hvad der skal ske, hvis der skulle opstå uenigheder mellem jer.

Som alternativ til successionsreglerne har du mulighed for at indskyde et beløb, der svarer til fortjenesten af dit virksomhedssalg på en pensionsordning maks. 2.931.800 kr. (2021). Reglerne gælder både ved salg af aktier i selskaber og ved salg af personligt ejede virksomheder. Det er en forudsætning, at du er mindst 55 år og har drevet selvstændig virksomhed eller har været hovedaktionær i mindst 10 år. I Jyske Bank kan du høre mere om pensionsordning til en selvstændig erhvervsdrivende.

Skattefri omdannelse til selskab

Første led i dit generationsskifte kunne være at anvende reglerne om skattefri omdannelse af den personligt ejede virksomhed til et selskab. Aktiverne i din personligt ejede virksomhed overdrages til et nyt selskab. Dette selskab indtræder i din nuværende skattemæssige stilling. Det gælder både anskaffelsessummer og anskaffelsestidspunkter for de aktiver, der nu befinder sig i selskabet. Selskabet fortsætter på den måde med det samme afskrivningsgrundlag, som du havde forud for omdannelsen.

Selskabet overtager også den gæld, der vedrører den personligt drevne virksomhed.

Som betaling for overdragelsen modtager du aktier i selskabet.

Den skattefrie omdannelse til selskab er et værktøj til at forberede et generationsskifte, da det er væsentligt nemmere og dermed billigere at håndtere aktier frem for hvert enkelt aktiv i den personlige virksomhed, fx ved en løbende overdragelse.

Det bør understreges, at der er tale om en skatteudskydende omdannelse, idet der udløses skat, når aktierne i selskabet sælges.

En skattefri omdannelse til selskab er dermed ikke en endelig løsning, men et værktøj du kan bruge ved forberedelse af dit generationsskifte.

Virksomhed drevet i selskabsform

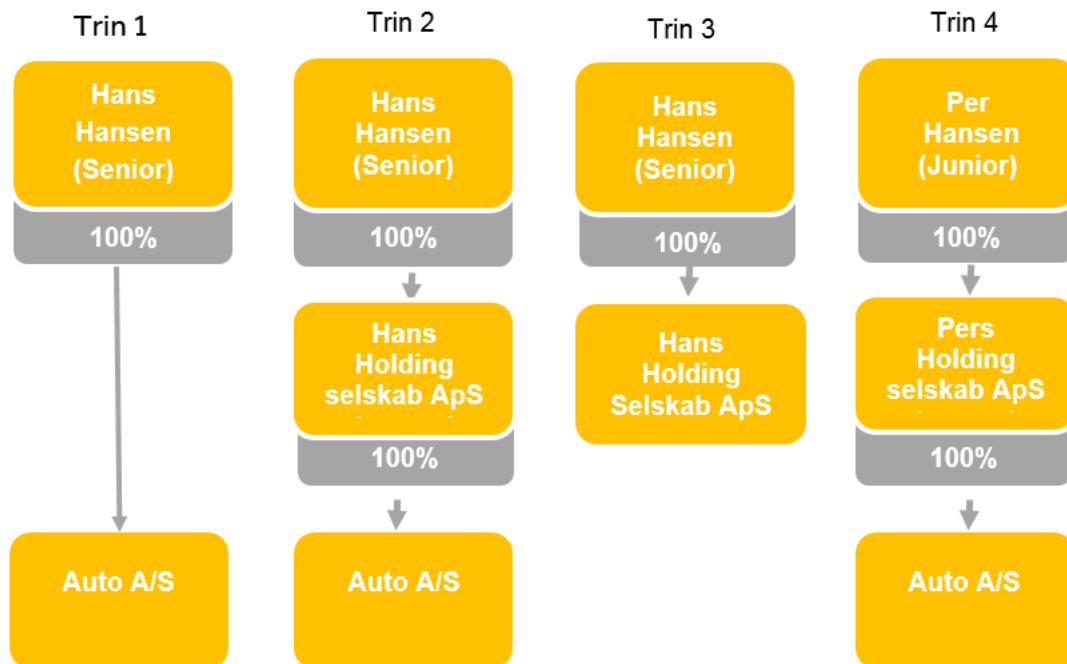
Modellerne nedenfor kan benyttes til både aktie- og anpartsselskaber. For nemheds skyld bruges betegnelsen aktieselskab, som således dækker over begge selskabstyper.

Aktieombytning – skattefri etablering af holdingstruktur

Salg af aktier i et selskab udløser som hovedregel beskatning af den fortjeneste, du opnår på aktiesalget, hvilket er med til at reducere den likvide del af formuen. En meget anvendt model omhandler skattefri aktieombytning. Den skattefrie aktieombytning udskyder din skattebetaling, ved at du stifter et holdingselskab, der herefter bliver ejer af aktierne i driftsselskabet.

Betalingen for aktierne i driftsselskab sker typisk i form af aktier i holdingselskabet. Der er mulighed for at få udbetalt en del af vederlaget i kontanter, hvilket dog medfører skattebetaling for denne dels vedkommende.

Aktieombytning og generationsskifte kan illustreres på følgende måde:

Denne konstruktion har to formål med skattemæssigt sigte:

For det første: Driftsselskabet kan skattefrit udlodde udbytte til holdingselskabet. For det andet: Holdingselskabet kan sælge aktier i datterselskabet skattefrit.

Beskatning finder først sted, når du som ejer trækker midler ud af holdingselskabet eller sælger aktierne i holdingselskabet.

Aktieombytning giver flere muligheder i forbindelse med et generationsskifte.

Driftsselskabet fremstår nu, efter udlodning og udbytte til holdingselskabet i en slank udgave, med hensyn til egenkapital.

Du undgår også her og nu at skulle betale skat af din fortjeneste på aktiesalget, idet dit holdingselskab kan sælge aktier i datterselskabet skattefrit.

Det er et krav for en skattefri ombytning, at holdingselskabet opnår mere end 50% af stemmerne i driftsselskabet.

Aktieombytning, som altså ikke udløser skat, kræver som udgangspunkt skattemyndighedernes tilladelse. Skattemyndighederne kan i tilladelsen stille betingelser, fx at holdingselskabet ikke sælger aktier i datterselskabet i tre år fra aktieombytningen.

Det er dog også muligt at gennemføre ombytningen skattefrit uden tilladelse, men så er der fastsat særlige regler om korrekt værdiansættelse samt at holdingselskabet beholder sine aktier i driftsselskabet i mindst tre år. Overtrædes betingelserne, vil ombytningen blive anset for skattepligtig. Dette understreger nok engang behovet for at planlægge dit generationsskifte i god tid.

Tilførsel af aktiver – skattefri etablering af datterselskab

En koncern kan også etableres via reglerne om tilførsel af aktiver. Som virksomhedsejer kan du udskille hele virksomheden eller blot en enkelt driftsaktivitet til et andet selskab, uden at der finder en afståelsesbeskatning sted. Reglerne svarer i det store hele til skattefri virksomhedsomdannelse af den personligt ejede virksomhed.

Betaling modtager dit selskab i form af aktier i det selskab, der overtager driftsaktiviteten. Der kan ikke udbetales kontanter ved tilførslen.

Salget kan ske til såvel et nyoprettet som et eksisterende selskab. Hermed bliver dit nuværende selskab moderselskab for et nyt datterselskab.

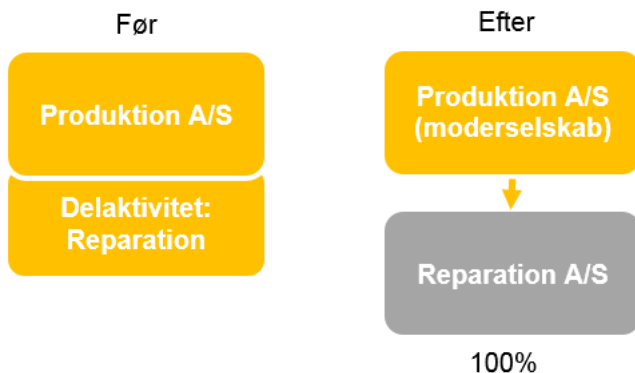
Tilførsel af aktiver giver dig dermed mulighed for at skræddersy generationsskiftet, idet du som sælger kan udskille de aktiviteter, som dit barn eller medarbejder ønsker at videreføre, mens du beholder resten selv (fx bygninger).

Det er muligt at foretage den skattefrie tilførsel uden tilladelse fra skattemyndighederne, såfremt visse betingelser overholdes. Det er fx en betingelse, at aktierne ikke sælges i tre år.

Overtrædes betingelserne, eller finder skattemyndighederne for eksempel, at den tilførte virksomhed ikke udgør en gren af en virksomhed, kan de anse tilførslen for skattepligtig med deraf følgende betaling af skat. Forud for overdragelsen vil det som hovedregel være nødvendigt at indhente skattemyndighedernes godkendelse, da det bl.a. skal dokumenteres, at den udskilte driftsaktivitet kan fungere som selvstændig enhed.

Tilførsel af aktiver kan også gennemføres skattefrit med tilladelse fra skattemyndighederne.

Skattemyndighederne kan i tilladelsen stille betingelser, fx at holdingselskabet ikke sælger aktier i datterselskabet i tre år efter tilførslen.

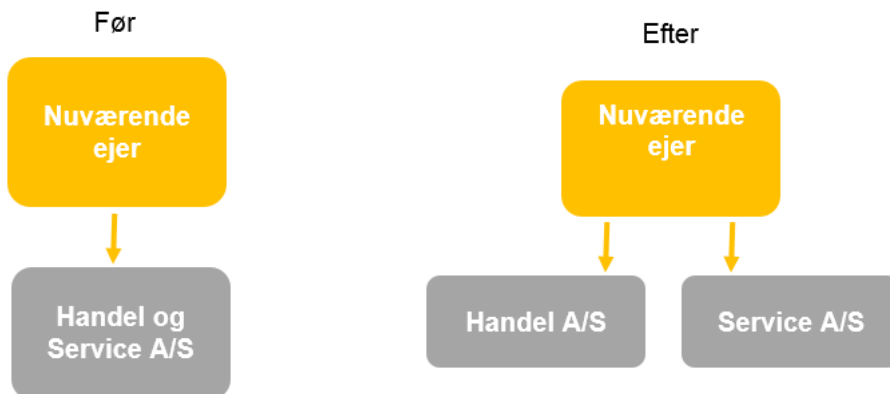
Eksempel på skattefri etablering af datterselskab, hvor en delaktivitet, nemlig reparation, udskilles til et nystiftet selskab. Det bestående selskab, Produktion A/S, bliver nu moderselskab i koncernen.

Spaltning

Ved spaltning opdeles et eksisterende aktieselskab i flere selskaber. Det sker ved, at selskabets aktiver og passiver indskydes i et eller flere nye selskaber. Spaltningen kan ske skattefrit.

Som ejer af det spaltede selskab modtager du aktier i det eller de nye selskaber som betaling. Du har mulighed for at modtage kontant betaling for en del af salgssummen. Du skal kun betale skat af den del af salgssummen, du modtager som kontanter.

Reglerne om spaltning minder en del om tilførsel af aktiver, men ved spaltning af et selskab bliver det spaltede selskabs aktionærer ejere af aktierne i det eller de nye selskaber:

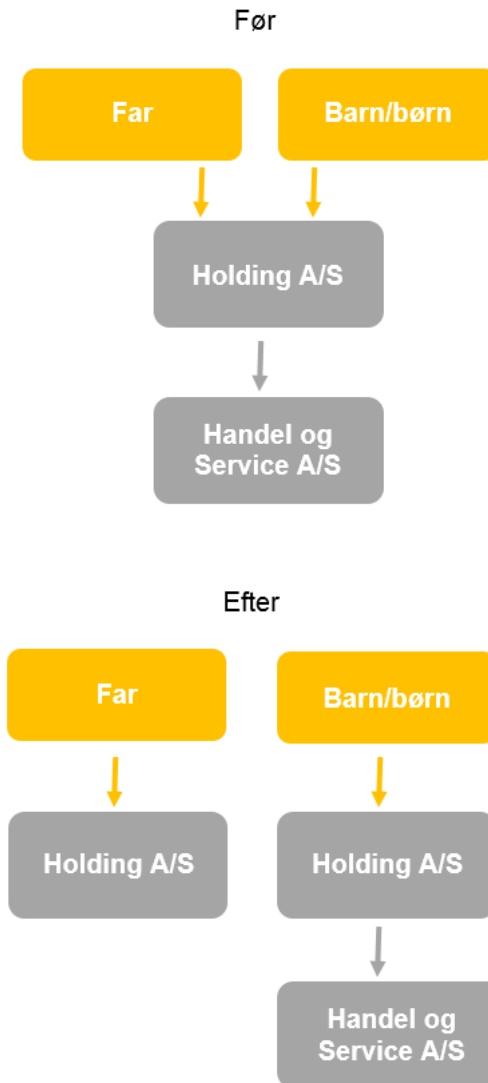

Modellen kan bl.a. anvendes i det tilfælde, hvor du som virksomhedsejer ønsker at dele en virksomhed mellem dine børn eller medarbejdere.

Det kræves dog, at din virksomhed har flere separate driftsaktiviteter, som hver især kan fungere selvstændigt på markedsvilkår.

Efterfølgende kan du overdrage de modtagne aktier til børnene eller medarbejdere, eventuelt ved anvendelse af successionsreglerne.

Spaltning kan også anvendes til at dele et eksisterende holdingselskab i to eller flere separate holdingselskaber, fx i forbindelse med at dine børn skal overtage virksomheden, mens du beholder de frie midler. De frie midler kan herefter hæves i takt med behovene herfor i privatøkonomien:

Ligesom ved aktieombytning og tilførsel af aktiver er det som udgangspunkt nødvendigt med en tilladelse fra skattemyndighederne for at gennemføre spaltningen skattefrit. Skattemyndighederne kan i tilladelsen stille betingelser, fx at holdingselskabet ikke sælger aktier i datterselskabet i tre år fra spaltningen. Det er dog muligt at spalte uden tilladelse, men der er så visse begrænsninger, der skal overholdes vedrørende handelsværdi og balanceposter i de enkelte selskaber, samt at aktierne ikke må sælges i tre år fra ombytningen. En overtrædelse af disse betingelser vil indebære at spaltningen bliver anset for skattepligtig.

Kapitalnedsættelse – salg af aktier til udstedende selskab

For en lang række af virksomhedsejere skal salgsprouvet fra virksomheden være med til at finansiere pensionsalderen.

Der er typisk over ejerperioden opbygget en relativ stor egenkapital i selskabet, hvilket gør, at en køber skal tilvejebringe betydelige midler uden for selskabet til at finansiere købet. Reglerne om salg af aktier til udstedende selskab kan lette købers finansieringsbyrde.

I praksis starter ejerskiftet så tidligt som muligt. Dette sker ved, at du fx overdrager en mindre aktiepost til dit barn eller anden køber. Aktieposten kunne overdrages som en gave. På den måde udløses der ikke skatter og afgifter af væsentligt omfang, jf. successions- og gavereglerne.

Driftsselskabet Far-datter A/S

Nominel aktiekapital	tkr.	2.000
heraf ejer du 75% og din datter 25%	tkr.	1.500
Egenkapital er bogført til	tkr.	10.000
Handelskurs er aftalt til 600, hvorfor selskabets værdi er (nom. aktiekapital x handelskurs)	tkr.	12.000

	Nominel kapital		Egenkapital	
Før kapitalnedsættelse	tkr.	2.000	tkr.	10.000
Kapitalnedsættelse med	tkr.	1.500	tkr.	9.000
Efter kapitalnedsættelse	tkr.	500	tkr.	1.000

Du har hermed fået 9.000 tkr. for dine aktier (nominelt 1.500 tkr.) mens din datter nu er eneejer af selskabet. De 9.000 t.kr. danner grundlag for beskatning.

Eksempel på kapitalnedsættelse

Når du ønsker at gå på pension, kan du gennemføre en kapitalnedsættelse. Det vil sige, at selskabet køber sine egne aktier tilbage. Herefter ejer fx dit barn et selskab, der er købt for en relativt beskeden investering, mens du har fået en pose penge fra aktiesalget til brug for dit kommende otium. Det er sjældent, køber råder over de nødvendige midler til køb af virksomhed. Skal dit barn fx selv finansiere købet via egne midler, er der allerede betalt helt op til 56% skat af disse midler.

For dit barn vil kapitalnedsættelse have den fordel, at det er selskabet, der finansierer købet, hvorfor penge til køb kun bliver eller er blevet beskattet med skattesatsen for selskaber, pt. 22%.

Det er endvidere en forudsætning, at kapitalforhold og indtjeningsniveau er tilstrækkelige til, at selskabet, der nu fremstår i en mere "slank" udgave, kan fortsætte sin drift på betryggende vis.

Når du gennemfører en kapitalnedsættelse, vil det ofte være en fordel, at du opnår dispensation fra skattemyndighederne, således at din avance på aktiesalget beskattes efter bestemmelserne i aktieavancebeskatningsloven – ellers skal hele salgssummen beskattes som udbytte. Normalt vil en sådan tilladelse blive givet, når du afstår alle dine aktier i selskabet.

Generationskifte med forlods udbytteret

Skal den yngre generation ind som medejere uden den store finansiering, kan et alternativ være, at den hidtidige ejer etablerer en forlods udbytteret på sine aktier svarende til hovedparten af den opsamlede egenkapital og dernæst tilbyder den yngre generation at købe aktier til en lav pris.

Dette alternativ indebærer, at den tidligere ejer skal opdele selskabets aktiekapital i to klasser, henholdsvis A-aktier med den forlods udbytteret og B-aktier, der kan tegnes af de nye aktionærer. Prisen på aktierne bliver herved forskellige, idet den forlods udbytteret giver en høj pris på A-aktierne, mens prisen på Baktier kan sættes til en kurs fastsat ud fra den "frie" og resterende egenkapital.

4 januar 2021 · Side 8 af 10

Vestergade 8-16 · 8600 Silkeborg · Tlf. 89 89 89 89 · online@jyskebank.dk · www.jyskebank.dk
Jyske Bank A/S · SWIFT Code JYBADKDK · CVR-nr. 17616617

Driftsselskabet Far A/S

Nominel aktiekapital, som du ejer 100%	tkr.	2.000
Din datter skal eje 25% af den nominelle nye kapital, dvs.	tkr.	667
Nominel kapital herefter	tkr.	2.667
Egenkapital er bogført til	tkr.	10.000
Selskabets værdi er ud fra markedskurs	tkr.	12.000

	Din andel (75%)		Din datter (25%)	
	A-aktier		B-aktier	
Handelsværdi før udvidelse	tkr.	12.000	tkr.	0
Reservation til forlods udbytte i forbindelse med opdeling af kapital i A- og B-aktier	tkr.	-9.000	tkr.	0
Værdi af A-aktier herefter (kurs 150)	tkr.	3.000		
Nytegning, nom. 667 tkr. B-aktier til kurs 150			tkr.	1.000

Ejer du aktierne via et holdingselskab, vil udbyttet på tkr. 9.000 være skattefrit og du vil først blive beskattet, når du trækker udbyttet ud af holdingselskabet.

Eksempel på generationsskifte med forlods udbyttet

Modellen tilgodeser også, at den ældre generation fortsat er medejer i virksomheden og ad den vej kan videregive sine erhvervs erfaringer mm.

Selvfinsiering

Det er muligt at gennemføre et generationsskifte ved hjælp af evt. reserver/frie midler i selskabet, uden at det medfører udbyttebeskatning hos ejeren. Denne mulighed forudsætter, at nogle betingelser er opfyldt. Derfor skal denne mulighed som alle andre muligheder vurderes efter rådgivning fra din revisor eller advokat.

Gaveafgift

Et forældrepar kan afgiftsfrit give sit barn en gave på 2 x 68.700 kr. (2021) og sit svigerbarn 2 x 24.000 kr. (2021), dvs. en samlet gave på 185.400 kr. pr. år.

Ved overdragelse af virksomhed eller aktier er det dog kun ejerægtefællen, der kan give gaven. Hvis den dobbelte bundgrænse skal udnyttes, skal den anden ægtefælle altså give sine gaver i form af kontanter.

Ved anvendelse af successionsreglerne forøges det beløb, der kan gives afgiftsfrit med den såkaldte passivpost. En slags rabat for overtagelse af skatten, der kan indregnes i prissætningen på virksomhedsoverdragelsen.

Ved gaver, der overstiger det afgiftsfrie beløb, beregnes en afgift på 15%, når der er tale om den nære familie.

Reglerne om gaveafgift er derfor meget vigtige i forbindelse med et generationsskifte inden for familien. Her er en løbende overtagelse af såvel et selskab som en personlig ejet virksomhed mulig, uden at afgifter dræner såvel den private formue som egenkapitalen i virksomheden.

Ved overdragelse af erhvervsmæssig virksomhed og aktier, kan der opnås henstand med betaling af gaveafgiften. Gaveafgiften kan afdrages med lige store årlige afdrag over en periode på op til 30 år. Henstandsbeløbet forrentes med en lovreguleret sats.

4 januar 2021 · Side 9 af 10

Vestergade 8-16 · 8600 Silkeborg · Tlf. 89 89 89 89 · online@jyskebank.dk · www.jyskebank.dk
 Jyske Bank A/S · SWIFT Code JYBADKDK · CVR-nr. 17616617

Boafgift (afgift ved død)

Ved skifte af et bo skal der beregnes 15% afgift til staten af beløb ud over 308.800 kr. (2021), når arven tilfalder den nærmeste familie. Arv til ægtefælle er afgiftsfri.

Ved skifte af erhvervmæssig virksomhed og aktier, kan der opnås henstand med betaling af boafgiften. Boafgiften kan afdrages med lige store årlige afdrag over en periode på op til 30 år. Henstandsbeløbet forrentes med en lovreguleret sats.

I relation til boafgift vil det være hensigtsmæssigt, at du sammen med din advokat gennemgår dine ønsker med hensyn til arv evt. via udformning af et testamente, der præciserer, hvem der skal arve hvad.

At gennemføre et generationsskifte i levende live giver dig langt de fleste muligheder. Planlæg dit generationsskifte i god tid. Ingen ved, hvad der sker i morgen.

Aftalegrundlag

Din advokat er også med til at sikre aftalegrundlaget for generationsskiftet. Ved løbende overdragelse af en personlig ejet virksomhed, vil I/S-kontrakten være af stor vigtighed, da dokumentet bl.a. bør kunne afklare opståede uenigheder blandt interessenterne.

Selskabsstiftelse hører normalt også ind under advokatens arbejdsopgaver i et generationsskifte. Ved forhandlingerne mellem køber og dig vil advokaten også være den person, der udformer de nødvendige dokumenter, fx overdragelsesaftale, konkurrenceklausul, hensigtserklæring, ejeraftale m.v.

Brug dine rådgivere

Du har netop læst om de forskellige muligheder, du har i forbindelse med et generationsskifte.

Din revisor har et indgående kendskab til modellerne og kan også rådgive om de aktuelle skatte og afgiftsregler. Din advokat har den juridiske indsigt, der er nødvendig i forbindelse med salg af en virksomhed.

Ønsker du at opnå mest mulig sikkerhed på de skattemæssige aspekter, kan du anmode Skattestyrelsen om et bindende svar. Herved tilkendegiver Skattestyrelsen, om de skattemæssige betingelser er opfyldte, samtidig med du får sikkerhed for de skattemæssige konsekvenser.

Jyske Bank kan binde de forskellige ender sammen, bl.a. med individuelle finansieringsløsninger.

Brug dine rådgivere de er til for dig.

Læg puslespillet

Det vigtigste er, at du får det generationsskifte, der passer til dine ønsker og behov. Det opnår du ved at lægge puslespillet sådan, at brikkerne falder bedst på plads – for dig.